

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 1996-1997

23 april 1997

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR LEEFMILIEU EN NATUURBEHOUD

Interpellatie van de heer Carl Decaluwé tot de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over de omzendbrief met betrekking tot de toepassing van de administratieve boetes bij het inkohieren van de heffing op de waterverontreiniging, en de problemen van de textielsector terzake

Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud

Woensdag 23 april 1997

VOORZITTER : De heer Dirk Van Mechelen

– *De interpellatie wordt gehouden om 14.19 uur.*

Interpellatie van de heer Carl Decaluwé tot de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over de omzendbrief met betrekking tot de toepassing van de administratieve boetes bij het inkohieren van de heffing op de waterverontreiniging, en de problemen van de textielsector terzake

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Decaluwé tot de heer Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over de omzendbrief met betrekking tot de toepassing van de administratieve boetes bij het inkohieren van de heffing op de waterverontreiniging, en de problemen van de textielsector terzake.

De heer Decaluwé heeft het woord.

De heer Carl Decaluwé : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, vanuit het parlement volg ik met grote nauwlettendheid de problematiek van de textielsector. Deze interpellatie betreft een van de kleine deelaspecten waar de textielsector, vooral dan de loonveredeling, mee te maken heeft. Die sector is vooral in een bepaalde regio geconcentreerd.

In het Staatsblad van 11 januari 1997 werd een omzendbrief afgedrukt van de Vlaamse Milieumaatschappij, met betrekking tot de administratieve geldboetes in het kader van de heffing op de lozing van afvalwater. De wet van 26 maart 1971 voorziet dat men vanuit de VMM administratieve boetes kan opleggen van maximaal 200 percent van de heffing die verschuldigd is op het niet aangegeven gedeelte.

Ik heb de voorbije weken een aantal textielbedrijven bezocht waar telkenmale klachten over de aan-

pak en methode van de inspecteurs van de Vlaamse Milieumaatschappij opdoken. De bedrijfsleiders voelen zich nu en dan aangepakt als potentiële misdadigers. Het zou goed zijn om op dit vlak wat richtlijnen te geven voor een bedrijfsvriendelijk klimaat, bij een correcte toepassing van de wet. Het waren niet de eerste de beste ondernemers, maar mensen met een miljardenomzet die me deze verhalen spontaan kwamen vertellen. U zou toch enige richtlijnen en suggesties in verband met de manier van optreden en communiceren kunnen geven.

In de omzendbrief van 11 januari 1997 worden een aantal scenario's besproken. Wanneer een bedrijf geen aangifte doet, zijn er twee mogelijkheden. Indien het bedrijf binnen de voorgeschreven termijn reageert op een ingebrekestelling, dan is er geen heffingsverhoging. Wanneer het bedrijf geen aangifte heeft gedaan en niet reageert binnen de voorgeschreven termijn, dan krijgt het een bericht van ambtshalve heffing. Reageert het dan nog tijdig, dan krijgt men ambtshalve een heffingsverhoging van 10 percent forfaitair. Wanneer het bedrijf niet tijdig reageert, dan gaat die heffingsverhoging naar 50 percent. Dat is een eerste scenario.

Het meest voorkomende scenario in de textielsector is echter dat een bedrijf een bericht van rechtzetting krijgt als het een onvolledige of onjuiste aangifte doet. Dan zijn er twee mogelijkheden. Indien het bedrijf tijdig reageert, is er hoe dan ook ambtshalve een heffingsverhoging van 10 percent. Als men daarentegen het eerste scenario bekijkt, dan stelt men vast dat er blijkbaar geen ambtshalve heffing is indien het bedrijf tijdig reageert. Indien het bedrijf niet tijdig reageert bij onvolledige of onjuiste aangifte, dan is er een forfaitaire heffingsverhoging van 50 percent.

Een uitzondering wordt blijkbaar gemaakt voor die gevallen waarbij uit de reactie blijkt dat de niet-aangifte, de onvolledige of onjuiste aangifte

Decaluwé

blijkbaar te wijten is aan omstandigheden buiten zijn wil. Daar is soms ernstige discussie over. Wel kan er zowel tegen de heffing als tegen de administratieve geldboete bezwaar worden aangetekend bij de adjunctleidend ambtenaar van de Vlaamse Milieumaatschappij. Men kan hem om vrijstelling of vermindering van de geldboete verzoeken.

We hebben hierover wat onderzoek gedaan. Uit ervaring blijkt dat er in de meeste heffingsdossiers hoe dan ook een rechtzettingsprocedure voorkomt. Een aantal elementen keren steeds terug. Meestal worden opmerkingen gemaakt omtrent het debiet, de keuze tussen de forfaitaire berekening of de berekening op basis van de meetresultaten, de maand van de hoogste activiteit, enzovoorts. Nochtans blijkt dat de meeste bedrijven de metingen laten uitvoeren door een erkend deskundige. Blijkbaar is er ook vaak discussie tussen die erkende deskundigen en de specialisten van de Vlaamse Milieumaatschappij.

De Vlaamse Milieumaatschappij komt blijkbaar niet meten, wat bij mij de vraag oproept waarop men zich dan steunt. De Vlaamse Milieumaatschappij verstuurt zelf de berichten van rechtzetting en bepaalt dus zelf mee hoe hoog de factuur zal zijn. Ontstaat er op die manier geen situatie waarbij men tegelijk rechter en partij is ?

Ik krijg nu signalen vanuit het veld, vooral van de loonveredelaars. Dat is een van de weinige sectoren van de textielnijverheid die in 1996 nog met 2,5 percent groeide. Kwalitatief behoort die sector op Europees vlak en zelfs op wereldvlak tot een van de leiders. In die specifieke subsector dreigt de leefmilieukost steeds zwaarder door te wegen.

De kostenfactor voor de loonveredelaars stijgt. Wil men een zekere rentabiliteit behouden, dan moet men die kosten economisch gezien doorrekenen in het maakloon, met als gevolg een moordende concurrentie. Als men zo doorgaat, dan komt de tewerkstelling, die vooral in een aantal regio's geconcentreerd is, zwaar onder druk. Een groot aantal textielbedrijven hebben nog geen geïntegreerd productieproces ; als in de sector van de loonveredeling een aantal bedrijven sneuvelen, dan gaan er ook een aantal andere textielbedrijven de boot in. Men moet dan immers te ver gaan om de stoffen te laten afwerken.

Nu stelt men globaal vast dat die loonveredelaars vlot vier of vijf miljoen frank aan milieuheffingen betalen. Louter door het uitoefenen van hun rech-

ten, moeten ze nu minstens vier- à vijfhonderdduizend frank meer betalen. Dat is dus die 10 percent, waardoor de tewerkstelling in deze subsector in het gedrang dreigt te komen. Ik herhaal hier nogmaals dat het een van de weinige sectoren is in de textielnijverheid die nog steeds groeit.

Daarom, mijnheer de minister, stel ik u een vijftal concrete vragen.

Acht u de maximalistische manier waarop de Vlaamse Milieumaatschappij de heffing berekent niet in strijd met een algemeen principe in de fiscaliteit, namelijk dat de administratie steeds die berekening moet maken die voor de belastingplichtige het voordeligst is ?

Ondanks het feit dat de Vlaamse Milieumaatschappij administratieve boetes oplegt, worden door deze maatschappij ter plaatse blijkbaar geen of weinig metingen verricht. De bedrijven kunnen de betwiste metingen niet overdoen, want intussen is het afvalwater weg. Welke oplossingen kan de minister op dit vlak aanreiken, zodat de rechtszekerheid blijft gehandhaafd ?

Blijft een veralgemeende aanpak van de verplichting het afvalwater zelf te zuiveren haalbaar, gelet op het feit dat vele textielbedrijven zonevremd zijn gelegen ? Men wil om milieutechnische redenen zelf een waterzuiveringsinstallatie bouwen, maar omdat men zonevremd is, komt men ook daar dermate in de problemen. De voorbeelden hiervan zijn legio, ook naar aanleiding van klachten van buurtcomités en uitspraken van de Raad van State. Ik vraag me af of er eventueel met Aquafin zelf geen afspraken kunnen worden gemaakt over het debiet, het weren van bepaalde stoffen en het tijdelijk opslaan van afvalwater om het lozen op te vangen, bijvoorbeeld tijdens de daluren van de Aquafinstations. Kan men op dit punt niet denken aan een experiment terzake ?

Overweegt de minister bepaalde technologieën in te schakelen om de controles van de VMM geautomatiseerd te laten gebeuren ? Ook op dit vlak zou men kunnen denken aan een experiment.

Mijnheer de minister, bent u ten slotte bereid om in overleg te treden met de textielsector ? Naar aanleiding van discussies over de textielsector werd er gepleit voor een rondetafelconferentie. Ook het Vlaams Parlement was hier voorstander van, al betrof het hier meer de economische kant van de zaak, waar u toch ook bij betrokken bent vanuit de leefmilieusector.

Decaluwé

U hebt toch ook de kritiek van de textielsector gelezen, niet enkel ten aanzien van u, maar ten aanzien van de gehele Vlaamse regering, naar aanleiding van het verslag van Febeltex. Het zou goed zijn om in overleg te treden met de sector, zodat u de praktische modaliteiten van de omzendbrief aan de praktijk kunt toetsen en op basis daarvan eventueel kunt bijsturen.

De voorzitter : Minister Kelchtermans heeft het woord.

Minister Theo Kelchtermans : Het is goed om ter gelegenheid van deze interpellatie even toe te lichten waarom deze omzendbrief is gepubliceerd. Op 19 en 25 september 1996 is in de commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud een voorstel van decreet besproken met betrekking tot het opleggen van administratieve boetes. Het voorstel had tot doel om bij elke overtreding een administratieve boete op te leggen, gelijk aan het dubbel van de ontdoken of niet-tijdig betaalde heffing, met een minimum van 2.000 frank. In deze commissie werd een consensus bereikt die inhield dat er omwille van de huidige werkwijze geen reden was tot aanpassing van het decreet. De suggestie dat de procedure het best werd geofficialiseerd door een omzendbrief werd wel onderschreven, ook door mij. Op die manier kunnen een aantal standaardregels worden nageleefd.

De afspraak was dat verschillen in optreden moesten worden voorkomen. Om die reden hebben we op 3 december 1996 een ontwerp van omzendbrief voorgelegd aan de Vlaamse regering. De goedgekeurde omzendbrief, gepubliceerd in het Staatsblad, geldt ook als richtlijn voor de Vlaamse Milieumaatschappij. Aan de hand daarvan kan die maatschappij alle heffingsplichtigen informeren over hoe ze artikel 35 quater decies van de wet op de bescherming van het oppervlaktewater tegen verontreiniging moet interpreteren. Het betrokken artikel luidt als volgt : een administratieve geldboete kan worden opgelegd voor iedere overtreding van dit hoofdstuk, evenals van de ter uitvoering ervan genomen besluiten, door de ambtenaren aangewezen door de regering. Bij niet-aangifte of niet-melding of in geval van onvolledige of onjuiste aangifte of melding, bedoeld in artikel 35 octies bedraagt de administratieve geldboete maximaal 200 percent van de heffing die verschuldigd is op het niet-aangegeven of niet-gemelde gedeelte. Bij elke andere overtreding bedraagt de administratieve geldboete maximaal 50.000 frank. Einde citaat.

Als men overtredingen vaststelt, moet men zich op dit artikel baseren.

De omzendbrief van 3 december 1996, gepubliceerd op 11 januari 1997, heeft dus een gelijke behandeling van alle heffingsplichtigen tot doel. Het betrokken artikel bepaalt dat in bepaalde gevallen een administratieve boete kan worden opgelegd. Bovendien bedraagt de boete maximaal 200 percent van het ontdoken gedeelte en moeten de regels worden vastgelegd om de reductie van deze boetes te uniformeren. Deze administratieve boete wordt in de omzendbrief beperkt tot 10 of 50 percent wanneer de heffingsplichtige niet tijdig reageert op een ingebrekestelling. Er is dus geen automatisme van 10 percent bij de ingebrekestelling. De administratieve boete wordt alleen berekend op het niet-aangegeven of niet-gemelde gedeelte. Indien ten gevolge van het bericht van rechtzetting de aangifte niet wijzigt, kan er dus ook geen niet-aangegeven gedeelte worden vastgesteld. Er zal dan ook geen heffingsverhoging worden aangerekend. Ik denk dat de omzendbrief duidelijk genoeg is.

De door de Vlaamse Milieumaatschappij verstuurde vragen om bijkomende informatie en de stavingsstukken vallen evenmin onder de boeteregeling, tenzij eruit blijkt dat de aangifte onvolledig of onjuist was. Er moet dus een verschil zijn tussen de werkelijke situatie en hetgeen wordt aangegeven. Als er geen verschil is, is er ook geen sprake van een boete.

De rechtszekerheid waarnaar u terecht verwijst, wordt volledig door de bedrijven zelf bepaald, namelijk bij de aangifte van hun vuilvracht. Indien deze aangifte overeenkomstig de decretale bepalingen betrekking heeft op de periode van de grootste bedrijvigheid, hoeft de Vlaamse Milieumaatschappij geen rechtzetting van de aangifte te doen. De periode van de grootste bedrijvigheid wordt vastgesteld op basis van de productiecijfers van de bedrijven. Hiervoor moeten geen metingen worden verricht.

In uitvoering van de internationale richtlijnen, moet de lozing van zware metalen en de organische microverontreiniging maximaal worden verminderd door toepassing van de beste beschikbare technologie. Deze richtlijnen gelden ook voor de textielbedrijven, ongeacht hun inplantingsplaats en lozingswijze. Ik erken de bijzondere problematiek van een aantal zonevreemde bedrijven die volgens het decreet toch, ook op ruimtelijk vlak, bijkomende terreinen mogen gebruiken voor noodzakelijke milieu-investeringen. Niettemin is de rechter voor

Kelchtermans

een bepaald bedrijf in Oudenaarde zelfs hiervan afgeweken. Ik weet dan ook niet meer wat we nog moeten doen en waarom we hier een decreet moeten stemmen. We aanvaarden net die uitzondering, maar de rechter zegt dat dat niet verzoenbaar is met de ruimtelijke draagkracht van de omgeving. Zelfs met goede decreten kan men ten gevolge van de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht dus nog op het verkeerde been worden gezet.

U suggereert een overleg met Aquafin. Maar als bedrijven bepaalde problemen hebben, moeten de oplossingen resulteren uit een betere benutting van de bestaande infrastructuur, los van het ontkoppelingsbeleid, dat een algemene regel is.

Als er dus oplossingen kunnen worden aangebracht door een betere benutting van de bestaande infrastructuren, weliswaar binnen bepaalde uren zoals u suggereerde, dan kan dat via overleg met Aquafin en de VMM voor ons geen enkel probleem zijn.

Wat uw vierde vraag betreft, is het zo dat bij het meten van de geloosde vuilvracht de VMM de technologie toepast zoals bepaald in titel II van Vlarem. Deze titel legt de precieze procedure vast. De verwerking van de gegevens in het kader van de milieueffingen is reeds maximaal geautomatiseerd, ook bij de VMM.

Tenslotte vraagt u heel uitdrukkelijk of het mogelijk is om in overleg te treden met de textielsector om aldus de praktische modaliteiten van de omzendbrief te toetsen aan de praktijk en om op basis daarvan een bijsturing uit te voeren. Ik denk dat de omzendbrief voldoende duidelijk is, maar vanzelfsprekend ben ik bereid op elk verzoek tot overleg in te gaan. Ik heb een verzoek tot overleg nog nooit geweigerd, zeker niet als daardoor misverstanden uit de wereld kunnen worden geholpen. Ik ben dus geheel bereid daarover te overleggen, samen met de verantwoordelijken van de VMM en onze diensten.

U had ook nog een randbedenking bij het optreden en de stijl van onze milieu-inspectie. De milieu-inspectie is volledig onafhankelijk, tenzij er interpretatieverschillen zijn. Er zijn al dergelijke interpretatieverschillen geweest. Ik zal nu niet de sector noemen waar deze discussie fel is opgelaaid. De administratie Milieuvergunningen ligt aan de basis van de vergunningen en moet deze ook controleren. Deze administratie moet niet alleen haar verantwoordelijkheid nemen maar moet ook dui-

delijkheid creëren. Ik heb er geen probleem mee om aan de directeur-generaal uw vraag over te maken om wat meer aandacht te schenken aan de stijl. De autonomie van de milieu-inspectie wens ik echter niet in vraag te stellen.

De voorzitter : De heer Decaluwé heeft het woord.

De heer Carl Decaluwé : Mijnheer de minister, ik dank u voor uw omstandig antwoord. Eén zaak blijft mij evenwel nog onduidelijk. Wanneer de Vlaamse Milieumaatschappij een bericht van rechtzetting stuurt naar de heffingsplichtige ter verduidelijking van de aangifte of met het verzoek om bijkomende informatie, wordt er dan op dat moment al een heffingsverhoging van 10 percent toegepast of niet ?

Minister Theo Kelchtermans : Neen, dat is niet het geval. De heffingsverhoging wordt aangerekend op het ogenblik dat er een verschil wordt vastgesteld tussen wat werd aangegeven en wat moest worden aangegeven. Als er geen verschil kan worden aangetoond, dan is er ook geen bijkomende heffing. De heffing staat steeds in verhouding tot het verschil.

De heer Carl Decaluwé : In de discussie tussen de Vlaamse Milieumaatschappij en een bedrijf blijkt een betrokken partij rechter te zijn. De Vlaamse Milieumaatschappij oordeelt immers zelf of ze gelijk heeft of niet. Daar wringt volgens mij iets. Het bedrijfsleven heeft hier problemen mee en dat zorgt voor de nodige spanningen. Een controle achteraf is moeilijk omdat het afvalwater op dat moment reeds weg is. Ik weet niet hoe we kunnen vermijden dat iemand rechter en partij is, maar we mogen niet uit het oog verliezen dat dit één van de vaakst geformuleerde klachten is op het terrein. Bij elk bedrijfsbezoek krijgen we deze opmerking te horen.

De voorzitter : De heer Van Looy heeft het woord.

De heer Jef Van Looy : Mijnheer de minister, ik wens u gewoon de vaststelling mee te delen dat heel wat KMO's dit jaar, in tegenstelling tot vorige jaren, niet eens de formulieren hebben ontvangen. Daardoor zijn zij wettelijk verplicht die formulieren zelf aan te vragen, maar u begrijpt dat dit wel eens uit het oog wordt verloren. Soms worden zij daar door een collega aan herinnerd, maar dan blijkt de termijn reeds verstreken te zijn en komen de formulieren te laat aan. Het waterverbruik wordt dan belast als huishoudelijke watervervuiling. Ik geef als voorbeeld een manege met een waterverbruik van 3.000 kubieke meter. Dit zorgt

Van Looy

natuurlijk voor een bijzonder gepeperde rekening. Als men op een dergelijke aanslag reageert, krijgt men een brief terug met de vermelding dat men de formulieren maar op tijd had moeten aanvragen. De heffing blijft wat ze is. Het gaat hier dus niet om boetes, maar om een duidelijke berekening. Men erkent dat de formulieren niet werden opgestuurd, maar een beroep hiertegen is onmogelijk.

Minister Theo Kelchtermans : Ik zal ingaan op de suggestie van de heer Decaluwé om de sector samen met de VMM zelf uit te nodigen. We kunnen daar dan ook het door de heer Van Looy aangebrachte probleem aankaarten. Ik weet niet of de heffingen aangetekend worden verstuurd, maar ik denk van niet. Het is natuurlijk makkelijk om te zeggen dat men iets niet gekregen heeft. Het bewijs dat iemand wel iets gekregen heeft, is moeilijk te leveren. Ik zal nagaan op welke manier we daar iets aan kunnen doen. Ik zal in hetzelfde overleg de precieze manier waarop de meting gebeurt, uitlegen, evenals de arbitrage achteraf.

De regels zijn volledig in het decreet vastgelegd. Ze zijn ook nog verder gespecificeerd in een aantal uitvoeringsbesluiten. De VMM toetst alleen maar de ingediende aangiften aan de wettelijk vastgestelde regels. Bij de voorbereiding van het antwoord op uw interpellatie stelden mijn medewerkers vast dat deze periode van grootste bedrijvigheid in de textielsector een heel belangrijk discussiepunt is. Als het bedrijf zelf niet bemonstert tijdens deze periode van grootste bedrijvigheid, is het niet meer dan logisch dat er vanwege de VMM een rechtzetting komt. Dit is namelijk een van de regels

die zeer expliciet in de wet zijn vastgelegd : de aangifte moet betrekking hebben op de periode van grootste bedrijvigheid. Op basis van de productiecijfers is deze periode heel gemakkelijk te bepalen. Het bedrijf draagt hier dus een zeer belangrijke verantwoordelijkheid. Als het de regels respecteert en zijn aangifte correct invult, komt er ook geen rechtzetting vanwege de VMM.

De voorzitter : De heer Decaluwé heeft het woord.

De heer Carl Decaluwé : Al deze procedures worden in de praktijk gebracht door mensen die verondersteld worden hun werk te kennen. Toch duiken er telkens enorme meningsverschillen en discussies op. Dat begrijp ik toch echt niet.

De voorzitter : De communicatie zal inderdaad wel een groot probleem vormen. Ook de Regie der Luchtweegen klaagt daarover. Op dat gebied moet er dus zeker nog heel wat verbeteren.

Minister Theo Kelchtermans : Dat soort discussies kan in vele gevallen alleen maar worden opgelost met gezagsargumenten.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

We gaan verder in besloten vergadering.

[...]

– *De vergadering wordt gesloten om 15.05 uur.*
